

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinqve

Esponce, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. III. Philosophica, praesertim Auerroica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

deuotionis aut solennitatum exigere, quàm ei possit uniuersum hominũ genus erigere, easque simul omnes, quibus híc utimur, tâta Domini dignationi lôgè esse impares. Quid enim tũ Dauid? Ante Dominũ (Dei arcã) vilis, ait, humilisque siã plus quàm factus sum, in oculis quidẽ meis, sed cũ ancillis gloriosior apparebo. Quid Christus ipse non ignorabat complures tũ esse pauperes ac mendicos, Mariã tamen affectũ tantũ abest vt prohibuerit, vt *Theophyl.* Iudæ, condiscipulorũ que huius exemplo murmuratium *Matt. 26.* pro ea, mordacitatem, indignationemque increparet: nos *Marc. 14.* in illa instituens, nullo nõ se honore prosequi, & in illis, pauperes in angustia subleuare, non relinquere. Audiant, exclamat hoc loco græcus quidam pater, audiant, inquã, cuius partis sint, & cõfundantur, qui pauperũ curã Christi cultui præferunt, quique eorũ prætextu ex sacrilegiis eleemosynã faciũt, sacrũ Christi corpus & sanguinẽ preciosum discis & poculis preciosioribus ablati, in vilioribus reponẽtes, Audiui enim ego dicẽtes aurifabros, siqui dẽ ego vas disiectũ dem pauperibus, ego viuã, neque cõdemnabor. Non est idẽ pauperum misereri, & Christum ipsum honorare. Christi autem corpus propriè quod in disco, & sanguis qui in poculo. Consilio quidẽ si quis indignerit, consule pauperibus dari, at Domino ipsi offerẽtem indignum est auersari, alacritatẽ eius frangere, deuotionẽ abducere, ne dicam cauillari aut calũniari. Hæc ille ante annos plus minus 800. Isti ergo moderni Micholita, Ecclesiã matris suã, vt illa viri quondã sui, irrisores & subsannatores, quasi sterilitate percussi (non enim natus fuit ei filius vsque in diẽ mortis suã, ait Dia Regũ historia) vltra non proficiẽt, profecerint minus licet, sed in peius: insipientia enim illorum manifesta erit omnibus, sicut & Micholis fuit insania. Isti Ischariotã, non minus vtique quàm ille fures, proditores, sacrilegi aliquando tãdem rumpentur, crepabunt inuidia, nimirum non restitutis tantũ alienis, sed & suis, prout merentur, amissis.

Philosophica, præsertim Auerroica.

T superior ergo Iudæus huius adorationis
 ergo Christianos faciebat idololatrias. Nec
 comētus addebat, horribile non posse non
 esse, quòd Christiani corpus Christi come-
 derent. Horū utrūque Iesum inquā atque
 cultum calūniabatur Auerroës, vt ad philosophes ve-
 niam, neque minus quàm Iudæi, vtroque se ritu à Chri-
 stianismo auerti ac impediri causabatur. Esse alioqui cur
 illi præ omnibus sectis placeret Christiana, sed quoniam,
 aiebat, Christiani Deum suum quem adorant, etiam de-
 uorāt, moriatur anima mea cum animabus philosopho-
 rū. Huius loci me primus admonuit D. Ioannes Benedi-
 ctus Dominicamus, magnum sui nostrique ordinis, dum
 viueret, ornāmētum, idem mihi syncerus amicus & præ-
 ceptor. Sed Iudæo adhuc & Iudæis prius respondēdum:
 Verum quidem esset horribile esse Christi corpus come-
 dere, siquidem acciperetur in propria specie: sed ipsum i-
 dē sub speciebus panis accipere, suaue est & venerabile.
 Earum enim, panis, inquā, specierum in comestione fra-
 ctio, est attritio & laceratio, non autem Christi corporis,
 quod imaginantur Iudæi. Quibusdem speciebus consum-
 ptis, vt ibi desinat Christi esse corpus, sacramēti tamen re-
 manet effectus, animæ nimirū, vel totius magis hominis
 spiritalis refectio, augmentum gratiæ, &c. Suauis igitur
 hæc atque veneranda sic intellecta corporis Domini co-
 mestio De cuius etiam cibi bonitate atque suauitate di-
 cit Rabbi Moyse Hadarassen, exponēs illud prophetæ, *Psal. 71.*
 Et inclinavi ad eum vt vesceretur: vbi Hebraica litera ta-
 lis est, Et inclinabo ad eum escam. Hanc exponēs hic do-
 ctor, in persona Dei loquēs inclinabo, ait, ad eū populū
 nempe Israël, escā bonam & suauem, cui non est alia si-
 milis, de qua dicitur in Psalmo antè ab Hebræis de Mes-
 sia exposito, Erit frumentum in terra, &c. Hæc igitur escā
 & ex Iudæis patet sumere non esse horribile, sed deuotū
 & delectabile bene vtrique ad illā dispositis. Hæc Lyra cō-
 tra Iudæis. Veniamus ad philosophos Eucharistici cultus
 & eius peræquē irrisores. Sapiētū itaque seculi hui⁹ vnus,
 in mirabilibus huius sacramēti permotus, cōfusus, & deie-
 ctus, lege modo naturæ contentus, & ad naturales solum sect.

Lyran.

Ose. 11.

Psal. 71.

Dionys.

Carthusia.

De Eucha-

ristia serm.

2. Operam

minorū 10-

mo. 1.

Cl. sanctius

in Bez. am.

1567. ex 12

Metap. in

sect.

causas respiciēs, nec spiritū Christi habēs, sceleratus, maledictus, & impius Auerroës, hac cōtumelia religionem Christianā affecit, ita inquit, Mundum peragrari, multas, adeoq; omnes regiones circuiui, varias sectas inueni, sed Christiana deteriorē, aut etiā tam fatuam, quā secta est Christianorū, non reperi, quia Deū suum, quē colunt, dentibus deuorāt. Hoc testimoniū, quod nihil huius impii apud me extet, nec extare quidē velim, ab aliis mutuo sumpsi, penes quos sit eius fides. Et Dionysius quidē Rickesius, immoratur Auerroëis pluribus absurdis, sed nūc non erit hic locus. Quod ad rē attinet, responderet inter ea quæ de hoc, vt & alius legis nouæ sacramētis, tradit & tenet Ecclesia, hoc etiā prædictum, fore vt in terra, hoc est, militate Ecclesia, quæ peregrinatur in terra, memoriale triticū esset in summis mōtium, id est, capitibus sacerdotum idque ex versionibus apud Hebræos authenticis. Quod, vt alia de Christianismo in prophetis prænūciata, in eodem per actū iam ac peragi agnoscamus, sacramentū hoc præ aliis habere, vt nō multiplici rātū effectu spiritali, gratia & virtute, sed verè quoq; per essentiā substācialiter Christū contineat, in hoc enim exhiberi nobis eū in cibū, cibū autem oportere realiter cibato coniungi, rectē itaque sentire Ecclesiā Christū hīc realiter cōtineri, proindeque totū & integrū, carne quidē & sanguine directē ac vi cōuersionis, anima autē ac Deitate per concomitantia, suscipi & adorari. Esse porrò triplicē gradū honorantium hoc sacramentū: Primū, vt cum ex ita loquar, corporaliorem, eorū nempe qui iuxta modulū suum per exteriora in superiore articulo memorata sunt, ad interiorē honorificētia se prouocant: Alterū sublimiorem, eorū qui obsequia medio se modo habentia, præconia & sacrificia offerunt redēptori, eū pro viribus intra se laudantes, &c. Tertium, cœli formiorē, cultorū Dei, ministrorū Christi, qui cōtēplationis gratiā fortiū, & in speculationis arce constituti, ascenderūt ad cor altum, &c. Mēritur verò impius Auerroës, & nō minus impiē mentiūtur quotquotcum eo nos imò, vt ait Cyrillus, cœlum ac terram suggillant. Nam probatissimi quique patres planē contraria harū vtrique

Psal. 71.

*Substantia-
liter.*

Realiter.

Serm. I.

*Honoran-
tium Eu-
charistiam
gradus
tres.*

*Antropo-
phagia.*

*Antropo-
latría.*

*Anathe-
matismo II.*

ἀνθρωποφαγίας, aut etiam ἀνθρωπολατρίας, totam Ecclesiā

blasphemix docuerunt, vt ab hoc ordiar, *Sanctum*, ait, ac viuificum, in cruentumque in Ecclesiis celebramus sacrificium, non hominis alicuius nobis similis, & communis corpus consimiliter & preciosum sanguinem, esse, quod proponitur, credentes, sed magis tanquam propriū viuificantis Verbi corpus & sanguinē accipimus. Communis enim caro viuificare non potest, nec quicquam prodest. *Ioan. 6.*

Quia autem facta est Verbi propria, ob eam causam intelligitur, & est viuifica, vt Seruator ipse testatur, Sicut misit me viuēs Pater, & ego viuo propter Patrem, & qui manducat me, etiā ille viuet propter me. Et, Si quis non fateatur Domini carnem viuificatricē esse, & propriā Verbi, quod ex Deo est, sed tanquā alterius cuiuspiā ab eo, qui ei quidem coniunctus sit secundum dignitatem, hoc est, solam diuinā in habitationem sortitus sit, anathema sit. Et in oppositione contra Theodoretū reprehensionē, sic ait inter alia multa, Quāuis Christi corpus nostris sit corporibus, hoc est, consubstantiale, natum enim est ex muliere, proprium tamē filij Dei est, quia autem vita secundum naturam Verbum est, quod ex Patre est, viuificatricem declarauit carnem suā. Et hac ratione facta nobis est benedictio (sic solet pater hic vocare sacramentū hoc) viuificatrix. Et corpus assumptū ē muliere vbiq; suū vocat, Caro, inquit, mea &c. propter summā vtiq; vnitatem, & hanc mysterij habeat rationem, quod dictionem hanc *propriam* posuimus, dicentes, Si quis non fateatur Domini carnem viuificatricem, & propriam ipsius quod ex Deo est, Verbi, imò non magis viuificatricem esse, quia facta est Verbi, omnia vtiq; viuificare potentis, propria, Anathema sit. *Ad Eucptium. Gal. 4. Benedictio.*

Nestoriana, & Eutyhiana. Cap. IIII.

Nestorius verò, Audite, aiebat, attendentes *Nestorij de* verba, *Qui manducat carnē meā, &c.* Memores estote quòd de carne sermo est, quod *Eucharistia soror.* non à me carnis nomen adiectū est, ne videar sinistre interpretari, Non ait, *Qui manducat & bibit meam diuinitatem.* Et, *Qui manducat me,*